ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ เพศสัมพันธ์ของผู้ต้องขังและเอชไอวี: ปฏิบัติการเพื่อตำแหน่งแห่งที่

ภายใต้อาณาบริเวณเรือนจำ

ผู้เขียน นายศิรเศรษฐ เนตรงาม

ปริญญา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (สังคมศาสตร์สุขภาพ)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

อาจารย์ คร. มาลี สิทธิเกรียงไกร อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คร.ไพโรจน์ คงทวีศักดิ์ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มุ่งศึกษาเพื่อทำความเข้าใจต่อเพศสัมพันธ์ของผู้ต้องขังที่อาจนำไปสู่ การติดเชื้อเอชไอวีในเรือนจำ ด้วยวิธีการสังเกต การสัมภาษณ์แบบทางการและไม่เป็นทางการ รวมถึงการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยอาศัยมโนทัศน์เรื่อง ปฏิบัติการ (practice) ทุน (capital) ฮาบิทัส (habitus) และอาณาบริเวณ (field) ของ Pierre Bourdieu มาปรับใช้เป็นกรอบแนวคิด

ผลการศึกษาพบว่าเรือนจำเป็นอาณาบริเวณที่มีตารางควบคุมกำหนดชีวิตประจำวัน มีกฎ ระเบียบ วินัย ข้อบังคับเฉพาะ ซึ่งผลิตและผลิตซ้ำความเป็น "ผู้ต้องขัง" ขณะที่ปัจเจกใน ฐานะผู้ต้องขังต่างพยายามต่อสู้ดิ้นรน ขวนขวาย ต่อรองทุกวิถีทาง แม้กระทั่งการกำหนดสร้าง กฎ กติกา ก่านิยมขึ้นเอง จนบางครั้งก็ถูกมองว่าเป็นความ "ผิดปกติ" จากสายตาสังคมภายนอก

ทั้งนี้ภายใต้บริบทของเรือนจำ ทุนและฮาบีทัสเดิมของผู้ต้องขังที่ไม่สอดรับกับ อาณาบริเวณ ทำให้ไม่สามารถสร้างยุทธวิธีหรือต่อรองช่วงชิงได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น ผู้ต้องขังจึงต้องปรับ ทุนและฮาบีทัส ตลอดจนเรียนรู้ กฎ กติกา ของเรือนจำ เพื่อนำไปสู่ ปฏิบัติการที่สอดรับกับอาณาบริเวณ ซึ่งเพศสัมพันธ์ที่อาจนำผู้ต้องขังไปสู่การติดเชื้อเอชไอวีก็คือ รูปแบบหนึ่งของปฏิบัติการเพื่อไปสู่ตำแหน่งแห่งที่อันพึงใจของปัจเจกภายใต้อาณาบริเวณเรือนจำ นั่นเอง

Thesis Title Sexual Relationship of Prisoners and HIV: Practices for

Positioning in the Field of Prison

Author Mr. Siraseth Nethmgam

Degree Master of Arts (Health Social Science)

Thesis Advisory Committee

Lecturer Dr. Malee Sitthikriengkrai Advisor

Associate Professor Dr. Pirote Khongthaweesak Co-advisor

ABSTRACT

This thesis is an attempt to understand the practice of "sex" which is a possible cause of HIV in prisoners. The author has applied observation, formal and informal interview and an in-depth interview as methods of conducting research and has applied the main concepts of Pierre Bourdieu; practice, capital, habitus and field as conceptual framework.

The findings of the study indicate that prison is a field of strict-regulation of an individual's daily life by specific rules and regulations which construct and reconstruct the being of the "prisoner". At the same time, the individual prisoner constantly struggles and negotiates in all possible ways to the extent of creating his own set of rules and values. Sometimes, these were being seen as "abnormal" to outsiders.

In the context of the prison, an individual prisoner's previous acquired capitals and habitus are not in line with such a specific field. They cannot be used as an effective strategy for struggling and negotiating for their satisfactory positioning. Thus, prisoners adapt and transform their capitals and habitus in accordance with the given field. They have to study the rules and regulations and make use of them in practical ways in such a context. Sexual practice is one of the possible ways that lead them to a satisfactory positioning in the ambient field of prison. However, this might possibly lead them to HIV infection.